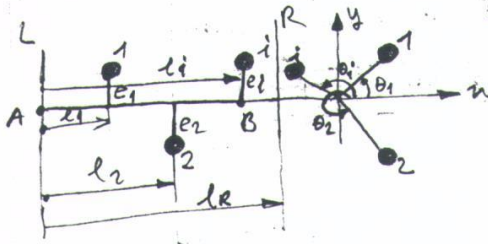

- Dinamik Dengeleme -

e_R, e_L : Dengeleme düzlemlerine karşılık dengelenen kütlelerin dönme eksenine dik uzaklıklarıdır.

	m_i	e_i	l_i	$m_i e_i$	θ_i	$m_i e_i l_i$	$m_i e_i \cos \theta_i$	$m_i e_i \sin \theta_i$	$F_{ix} \cdot l_i$	$F_{iy} \cdot l_i$
1										
2										
1										
ΣF_{ix} ΣF_{iy} $\Sigma F_{ix} \cdot l_i$ $\Sigma F_{iy} \cdot l_i$										

$$\begin{aligned} \tan \theta_R &= \frac{-\Sigma F_{iy} \cdot l_i}{-\Sigma F_{ix} \cdot l_i} \\ \left. \begin{aligned} \Sigma F_{ix} + F_{Lx} + F_{Rx} &= 0 \\ \Sigma F_{iy} + F_{Ly} + F_{Ry} &= 0 \end{aligned} \right\} \tan \theta_L &= \frac{-(F_{Ry} + \Sigma F_{iy})}{-(F_{Rx} + \Sigma F_{ix})} \end{aligned}$$

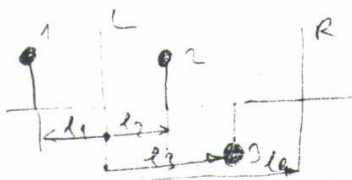
$\begin{matrix} \text{I} \\ \text{II} \end{matrix}$
 $\begin{matrix} \text{I} \\ \text{II} \end{matrix}$

$$\Sigma F_{ix} \cdot l_i + F_{Rx} \cdot l_R = 0 \Rightarrow m_R \text{ bulunur.}$$

dengeleme hızları.

$$\Sigma F_{ix} + F_{Lx} + F_{Rx} = 0 \Rightarrow m_L \text{ bulunur.} \quad F_{Rx} = m_R \cdot e_R \cdot \cos \theta_R$$

$$F_{Lx} = m_L \cdot e_L \cdot \cos \theta_L$$

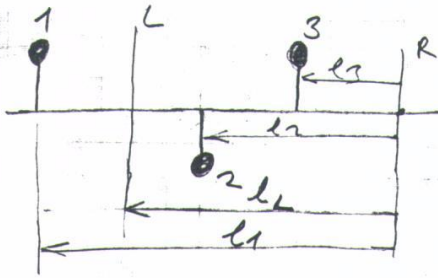

* L düzleminin solunda dengeli kütleler varsa bunların L düzlemine uzaklığı (l_i) negatif (-) alınır.

- l_3 (+) alınır.
- l_2 (+) " "
- l_1 (-) " "
- l_R (+) " "

* Sadece θ_L ve θ_R bulunacaksa önce L düzlemine göre sonra R düzlemine göre moment alınarak da sonucu görebiliriz.

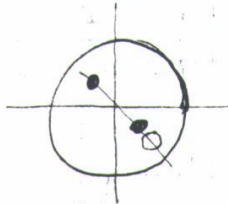
ne
of hız
nine

* θ_R bulunurken yamuklar şeklinde olduğu gibi eşitlikler alınır.

$$\tan \theta_L = \frac{-\sum F_{iy} \cdot l_i}{-\sum F_{ix} \cdot l_i} \text{ olur.}$$

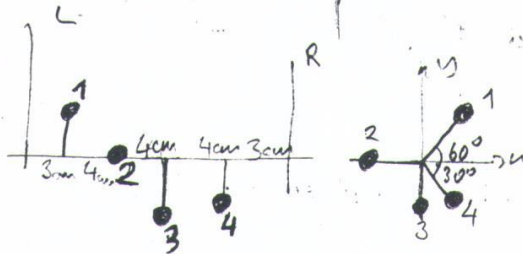
Dengeleme, hızla ilâveti ile yapılabileceği gibi kütle çıkarılması ile de yapılabilir. Çıkarılacak kütlelerin açısal konumları bulunur θ_L ve θ_R açılarına 180° eklenerek bulunur.

L ve R düzlemlerinde yatarak olmalıdır;

$$\frac{F_R}{F_L} = \frac{m_R \cdot e_R \cdot \omega^2}{m_L \cdot e_L \cdot \omega^2}$$

Örnekleme

Ölçüler cm

$$m_1 = m_2 = 0,5 \text{ kg}$$

$$m_3 = m_4 = 0,6 \text{ kg}$$

$$e_1 = e_2 = e_3 = e_4 = 4 \text{ cm}$$

Bu sistemin dinamik dengesi için L ve R düzlemlerine konacak kütlelerin miktarlarını ve açısal konumlarını bulunur.

$$e_R = e_L = 2 \text{ cm dir.}$$

	m_i	e_i	$m_i e_i$	l_i	θ_i	F_{ix} F_{iy}		$F_{ix} \cdot l_i$	$F_{iy} \cdot l_i$	$m_i e_i \cdot l_i$
						$m_i \cdot e_i \cdot \cos \theta_i$	$m_i \cdot e_i \cdot \sin \theta_i$			
1	0,5	4	2	3	60°	1	1,732	3	5,196	6
2	0,5	4	2	7	180°	-2	0	-14	0	14
3	0,6	4	2,4	11	270°	0	-2,4	0	-26,4	26,4
4	0,6	4	2,4	15	30°	2,078	-1,2	31,17	-18	36
						1,078	-1,868	20,17	-39,204	

$$\tan \theta_R = \frac{-\sum F_{iy} \cdot l_i}{-\sum F_{ix} \cdot l_i} = \frac{+39,204}{-20,17} \Rightarrow \theta_R = -62,77^\circ$$

$$\theta_R = 180 - 62,77$$

$$\boxed{\theta_R = 117,23^\circ} \text{ olarak bulunur.}$$

$$\sum F_{ix} \cdot l_i + m_p \cdot e_p \cdot \cos \theta_R = 0$$

$$20,17 + m_p \cdot 2 \cdot \cos 117,33 \cdot 18 = 0 \quad 1,224 \text{ kg}$$

$$m_p = 0,94 \text{ kg} \quad \text{bulunur.}$$

$$\sum F_{ix} + F_{Lx} + F_{Rx} = 0$$

$$\sum F_{iy} + F_{Ly} + F_{Ry} = 0$$

$$F_{Rx} = m_p \cdot e_p \cdot \cos \theta_R = 0,94 \cdot 2 \cdot \cos 117,33$$

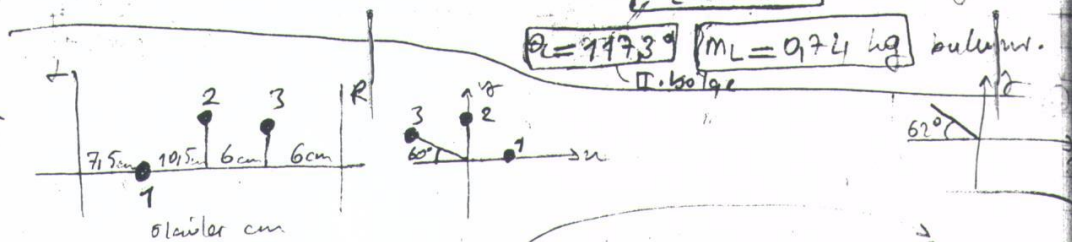
$$\tan \theta_L = \frac{-(\sum F_{iy} + F_{Ly})}{-(\sum F_{ix} + F_{Rx})} = \frac{+1,416}{-0,104}$$

$$F_{Ry} = m_p \cdot e_p \cdot \sin \theta_R = 0,94 \cdot 2 \cdot \sin 117,33$$

$$\theta_L = -62^\circ \quad \text{II. bölgede.}$$

$$\theta = 117,33^\circ \quad m_L = 0,74 \text{ kg} \quad \text{bulunur.}$$

Örnek 2:

$$m_1 = 10 \text{ kg} \\ e_1 = 2 \text{ cm} \\ m_2 = 8 \text{ kg} \\ e_2 = 3 \text{ cm} \\ m_3 = 6 \text{ kg} \\ e_3 = 2,5 \text{ cm}$$

	m_i	e_i	θ_i	$m_i e_i l_i$	$F_{ix} l_i$	$F_{iy} l_i$	l_i
1	10	2	0	150	150	0	7,5
2	8	3	90	432	0	432	18
3	6	2,5	120	360	-180	311,72	24
					-30	743,72	

L ve R düğümlerine konacak kütlelerin ağırlık momentlerini bulunur.

Not: Burada e_R ve e_L verilmediği için m_R, m_L bulunmaz.

$$\tan \theta_R = \frac{-(743,72)}{-(-30)} = \frac{-743,72}{+30} =$$

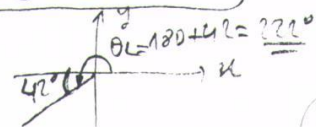
$$\theta_R = -87,7 + 360$$

$$\theta_R = 272,3^\circ \quad \text{bulur} \quad \text{IV. bölge}$$

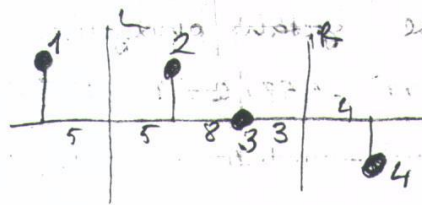
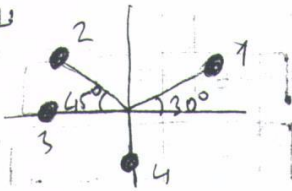
	m_i	e_i	l_i	θ_i	$m_i e_i l_i$	$F_{ix} l_i$	$F_{iy} l_i$
1	10	2	22,5	0	450	450	0
2	8	3	12	90	288	0	288
3	6	2,5	6	120	90	-45	77,94
					405	365,94	

$$\tan \theta_L = \frac{-(365,94)}{-(405)} \Rightarrow \theta_L = 42 + 180 \Rightarrow \theta_L = 222^\circ \quad \text{bulur}$$

(ilmişide $\rightarrow$ olduğu için θ_L III. bölgede)

Soru:

$$\begin{aligned} m_1 &= 1 \text{ kg} & e_1 &= 3 \text{ cm} \\ m_2 &= 0,5 \text{ kg} & e_2 &= 3 \text{ cm} \\ m_3 &= 0,8 \text{ kg} & e_3 &= 2 \text{ cm} \\ m_4 &= 1,2 \text{ kg} & e_4 &= 2 \text{ cm} \end{aligned}$$

Ölçüler cm,
 $e_R = e_L = 2,5 \text{ cm}$

Şekildeki milde dinamik dengeleme yapmak için L ve R düzlemlerine konulacak kütleler ve ağırlık konumlarını bulunuz. bu düzlemlerde yatay olarak 2500 d/d'da yataklara ne kadar kuvvet tesir eder.

$$\begin{aligned} \theta_1 &= 30^\circ & l_1 &= -5 \\ \theta_2 &= 135^\circ & l_2 &= 5 \\ \theta_3 &= 180^\circ & l_3 &= 13 \\ \theta_4 &= 270^\circ & l_4 &= 20 \\ & & l_R &= 16 \end{aligned}$$

	m_i	l_i	θ_i	e_i	$m_i \cdot e_i \cdot l_i$	Fix	Fix	Fix l_i	Fix l_i
1	1	-5	30°	3	-15	2,598	1,5	-13	-7,15
2	0,5	5	135°	3	7,15	-1,06	1,06	-5,13	5,13
3	0,8	13	180°	2	20,18	-1,16	0	-20,18	0
4	1,2	20	270°	2	4,8	0	-2,4	0	-4,8
						-0,062	0,16	-39,1	-59,2

$$\tan \theta_R = \frac{-(\sum \text{Fix} \cdot l_i)}{-(\sum \text{Fix} \cdot l_i)} = \frac{-(-59,2)}{-(-39,1)} = \frac{59,2}{39,1} \Rightarrow \theta_R = 52^\circ \text{ I. bölgede.}$$

$$\sum \text{Fix} \cdot l_i + m_R \cdot e_R \cdot \cos \theta_R = 0$$

$$m_R = \frac{39,1}{2,5 \cdot 16 \cdot \cos 52} \Rightarrow m_R = 1,58 \text{ kg}$$

$$\tan \theta_L = \frac{-(\sum \text{Fix} + F_{Ry})}{-(\sum \text{Fix} + F_{Rx})}$$

$$F_{Ry} = m_R \cdot e_R \cdot \sin \theta_R = 1,58 \cdot 2,5 \cdot \sin 52$$

$$F_{Ry} = 3,11 \text{ N}$$

$$F_{Rx} = 1,58 \cdot 2,5 \cdot \cos 52$$

$$F_{Rx} = 2,43 \text{ N}$$

$$\tan \theta_L = \frac{-(0,16 + 3,11)}{-(-0,062 + 2,43)} = \frac{-3,27}{-2,368}$$

$$\theta_L = 54 + 180^\circ \text{ (III. bölgede)}$$

$$\theta_L = 234^\circ$$

$$\sum \text{Fix} + m_L \cdot e_L \cdot \cos \theta_L + m_R \cdot e_R \cdot \cos \theta_R = 0$$

$$-0,062 + 2,43 + m_L \cdot 2,5 \cdot \cos 234 = 0$$

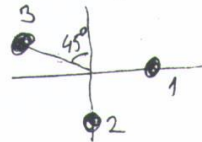
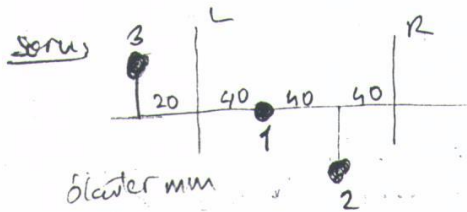
$$m_L = 1,61 \text{ kg bulunur.}$$

J ve R'de yatakları absaydı,

$$F_R = m_R \cdot e_R \cdot \omega^2 = 1,58 \cdot 2,5 \cdot 10^{-2} \cdot \left(\frac{\pi 2500}{30}\right)^2 \Rightarrow F_R = 2707,3 \text{ N}$$

$$F_L = m_L \cdot e_L \cdot \omega^2 = 1,61 \cdot 2,5 \cdot 10^{-2} \cdot \left(\frac{\pi 2500}{30}\right)^2 \Rightarrow F_L = 2758,7 \text{ N}$$

$$m_1 = m_2 = m_3 = 1 \text{ kg.}$$

$$e_1 = e_2 = e_3 = 10 \text{ cm.}$$

$$m_R = m_L = 0,5 \text{ kg.}$$

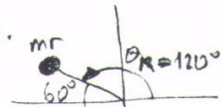
Sistemin milde dinamik denge için J ve R dönmelerine dengelene kütleler hangi ağırlık konumunda ve dönme ekseninden ne kadar uzakta konmalıdır?

	m_i	l_i	θ_i	e_i	$m_i \cdot e_i$	$m_i \cdot e_i \cdot l_i$	F_{ix}	F_{iy}	$F_{ix} \cdot l_i$	$F_{iy} \cdot l_i$
1	1	4	0	1	1	4	-1	0	4	0
2	1	8	270	1	1	8	0	-1	0	-8
3	1	-2	135	1	1	-2	-0,707	+0,707	1,414	-1,414
							0,293	-0,293	5,414	-9,414

$$\tan \theta_R = \frac{-(-9,414)}{-(5,414)} = \frac{9,414}{-5,414} \Rightarrow \theta_R = -60 + 180 \text{ (II. bölgede)}$$

$$\theta_R = 120^\circ$$

bulunur.

$$\sum F_{ix} \cdot l_i + m_R \cdot e_R \cdot \cos \theta_R = 0$$

$$5,414 + 0,5 \cdot e_R \cdot 12 \cdot \cos 120 = 0$$

$$e_R = 1,8 \text{ cm}$$

$$F_{Rx} = 0,5 \cdot 1,8 \cdot \cos 120 = F_{Rx} = -0,45$$

$$F_{Ry} = 0,5 \cdot 1,8 \cdot \sin 120 = F_{Ry} = 0,78$$

$$\tan \theta_L = \frac{-(-0,293 + 0,78)}{-(0,293 - 0,45)} = \frac{-0,487}{+0,157} \Rightarrow \theta_L = -72,1 + 360^\circ \text{ (IV. bölgede)}$$

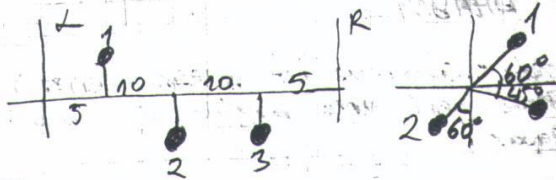
$$\theta_L = 287,9^\circ$$

$$\sum F_{ix} + F_{Rx} + F_{Lx} = 0$$

$$0,293 - 0,45 + m_L \cdot e_L \cdot \cos \theta_L = 0 \Rightarrow e_L = 1,02 \text{ cm}$$

bulunur.

Soru:

Ölçüler an

$$\begin{aligned} m_1 &= 0,2 \text{ kg} & e_1 &= e_3 = 2 \text{ cm} & m_R &= ? \\ m_2 &= 0,4 \text{ kg} & e_2 &= 3 \text{ cm} & m_L &= ? \\ m_3 &= 0,3 \text{ kg} & e_R &= e_L = 2 \text{ cm} \end{aligned}$$

Şekildeki mük dengelemeli iken e ve R düzlemlerinden çıkartılması gereken kütlelerin ağırlık konumlarını ve miktarlarını bul.

İsme
2020

	m_i	e_i	θ_i	l_i	$m_i \cdot e_i \cdot l_i$	F_{ix}	F_{iy}	$F_{ix} \cdot l_i$	$F_{iy} \cdot l_i$
1	0,2	2	60	5	2	0,2	0,346	1	1,732
2	0,4	3	210	15	18	-1,039	-0,6	-15,58	-9
3	0,3	2	315	25	15	0,424	-0,424	10,6	-10,6
						-0,415	-0,677	-3,98	-17,868

$$\tan \theta_R = \frac{-(-17,868)}{-(-3,98)} = \frac{17,868}{3,98} \Rightarrow \theta_R = 77,4^\circ \text{ (I. bölgede)}$$

$$\sum F_{ix} \cdot l_i + m_R \cdot e_R \cdot l_R \cdot \cos \theta_R = 0$$

$$-3,98 + m_R \cdot 30 \cdot \cos 77,4 = 0 \Rightarrow m_R = 0,3 \text{ kg bulunur.}$$

$\theta = 120^\circ$

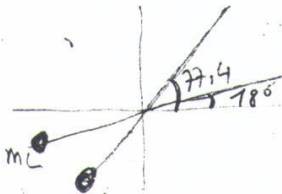
$$F_{Rx} = 0,3 \cdot 2 \cdot \cos 77,4 = 0,585 \quad F_{Ry} = 0,3 \cdot 2 \cdot \sin 77,4$$

$$F_{Ry} = 0,13$$

$$\tan \theta_L = \frac{-(-0,677 + 0,585)}{-(-0,415 + 0,13)} \Rightarrow \theta_L = 18^\circ \text{ (I. bölgede) bulunur.}$$

ölçüde)

$$-0,145 + 0,13 + m_L \cdot 2 \cdot \cos 18 = 0 \Rightarrow m_L = 0,15 \text{ kg}$$

41 karışık
kütles.

m_L, m_R : 41 karışık kütles.

$$\theta_R = 257,4^\circ \quad \theta_L = 198^\circ \text{ olur.}$$

2 39